

2020-11-26
N2020/02856

Näringsdepartementet

Konkurrensverket
103 85 Stockholm

KONKURRENSVERKET	
2020-11-27	
Avd	AF
Dnr	679/2020
KSnr	1.1. Aktbil 2

Uppdrag att följa upp utvecklingen inom e-handeln i Sverige

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Konkurrensverket att utifrån ett konkurrens- och näringspolitiskt perspektiv följa upp utvecklingen i Sverige av e-handeln med utgångspunkt i Konkurrensverkets rapport Konkurrens och tillväxt på digitala marknader (2017:2) samt belysa möjligheterna och utmaningarna till följd av e-handelns utveckling inom Sverige. Om myndigheten ser ett behov av åtgärder på området ska sådana förslag lämnas samt förslag på finansiering. Uppdraget beskrivs närmare nedan under rubriken Närmare om uppdraget.

Uppdraget ska redovisas till regeringen (Näringsdepartementet) senast den 30 september 2021.

Skälen för regeringens beslut

E-handeln har vuxit snabbt under senare tid och förväntas fortsätta att växa framöver, såväl i Sverige som globalt. Handeln är mitt inne i en strukturomvandling och e-handelns tillväxt har drivits på och möjliggjorts bl.a. av den digitala utvecklingen, utvecklade logistiklösningar och etableringen av nya aktörer. Under senare tid har den pågående pandemin ytterligare drivit på strukturomvandlingen genom att efterfrågan på digitala handelslösningar ökat.

E-handel kan beskrivas som ett samlingsbegrepp för försäljning av varor och tjänster via digitala kanaler. En ökad e-handel kan bidra till lägre transaktionskostnader och priser, mer effektiv resursanvändning och ett ökat utbud av varor och tjänster. Nya innovativa sätt att sälja och förmedla

produkter och tjänster möjliggör också etableringen av nya aktörer. Försäljningen av varor och tjänster sker alltmer via e-handelsplattformar vilket har inneburit att konsumentens valmöjligheter och företags möjligheter att nå ut med sina produkter ökat. Samtidigt har det uppmärksamats att användandet av sådana plattformar kan innebära problem och utmaningar för konsumenter, företag och tillsynsmyndigheter.

Prisbildningen förändras i takt med handeln, vilket Konkurrensverket uppmärksammat. E-handel antas leda till lägre priser och genomslaget beror bl.a. på i vilken utsträckning konsumenter kan hitta och köpa till det lägsta priset. Jämförelsetjänster och plattformar kan förenkla konsumenternas sökarbete och bidra till ökad pristransparens men kan samtidigt innebära en möjlighet för företag att övervaka sina konkurrenters priser. Plattformar som drar fördel av stora nätverkseffekter kan också direkt påverka prissättningen. Det blir allt vanligare att e-handlare och plattformar använder prisalgoritmer för att justera sina priser utifrån bl.a. individuella användardata. Möjligheterna att övervaka konkurrenters priser i kombination med prisalgoritmer kan, i likhet med prisstyrning, leda till försämrad eller utebliven priskonkurrens för vissa produkter. Nya tjänster och teknologier påverkar därmed traditionella marknadsstrukturer.

E-handelns särdrag, bl.a. med förekomsten av nätverkseffekter och ökade möjligheter att införa villkor för andra företag i distributionskedjan, får effekter för de kontraktsvillkor som tillämpas på marknader och kan leda till inlåsnings effekter. Frågor som rör selektiva distributionssystem, vilka innebär att antalet auktoriserade återförsäljare begränsas för en viss produkt, och prisstyrning har också tagit större plats i den konkurrensrättsliga debatten under senare år. På EU-nivå har e-handelsplattformars roll i bl.a. ovanstående frågor blivit en central aspekt.

År 2017 publicerade Konkurrensverket rapporten Konkurrens och tillväxt på digitala marknader. I uppdraget som låg till grund för rapporten ingick att undersöka utvecklingen av e-handeln i Sverige. Samma år publicerade EU-kommissionen en sektorsundersökning om e-handel. EU-kommissionen drog slutsatsen att pristransparensen har ökat i samband med tillväxten inom e-handeln. EU-kommissionen framhöll att konsumenter ögonblickligen kan inhämta och jämföra produkt- och prisinformation, och på så sätt hitta de bästa erbjudandena. EU-kommissionen menade att för handlare har tillväxten inom e-handeln inneburit hårdare priskonkurrens, men även viss

snålskjutsproblematik i och med att fördelarna med fysiska butiker minskar. När det gäller e-handelsdriven konkurrens i tjänstesektorn inom EU är resultatet mer blandat och kan begränsas av faktorer som språk och reglering.

Svensk Handel har identifierat två parallella utvecklingstrender i handeln. Den ena trenden, som är tydligast i fysisk handel, handlar om ökningen av lågprishandel. Den andra trenden är att möjligheterna att upprätthålla priser och höga marginaler är störst inom handeln med lyxvaror. Svensk Handel förutspår att företag inom både den fysiska butikshandeln och näthandeln kommer att agera med tydligare prisfokus under kommande år, vilket talar för att frågan om prisbildning bör analyseras närmare.

Närmare om uppdraget

Konkurrensverkets redovisning av uppdraget ska fokusera på en uppföljning av utvecklingen i Sverige av e-handeln och kan inkludera:

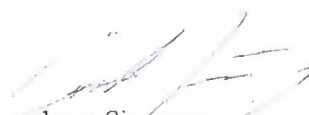
- Frågor som rör prisbildning, marknadsmakt i distributionskedjan, konkurrens på lika villkor, inträdesbarriärer och förekomsten av nyetableringar samt e-handelsplattformars roll för detta.
- En bedömning av den internationella utvecklingen inom området, i den mån den anses påverka svenska konkurrensförhållanden.

I uppdraget ingår att redovisa eventuella identifierade behov av förbättringsåtgärder. Konkurrensverket får under arbetets gång ta nödvändiga kontakter med berörda intressenter för att inhämta kunskap och erfarenheter.

På regeringens vägnar

Ibrahim Baylan

Andreas Sigeman

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM och EUK
Finansdepartementet/BA och KO
Arbetsmarknadsdepartementet/ARM
Kommerskollegium
Konsumentverket
Tillväxtverket
Verket för innovationssystem